

LAUSUNTO

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta. Asianumero VN/13385/2025.

1. Lainsäädäntöhankkeen tarkoitus ja ajoitus

- i. Valtiovarainministeriö esittää, että lainsäädäntömuutoksen tarkoituksena on kolme päätaavoitetta: 1) osakevaihtojärjestelyjen hyödyntämisen estäminen osinkoverotuksen minimoinnissa, 2) tehdä Suomesta pääomalle houkutteleva sijoitusympäristö, erityisesti verotuksen keinoin, ja iii) luoda edellytykset, jotka kannustavat kasvuyrityksiä sijoittautumaan Suomeen.
- ii. Siltä osin kuin esitetään näkemys, että ratkaisun KHO 2017:78 jälkeen osakevaihtojärjestelyjen osinkoverotuksen minimointiin tähtäävät järjestelyt ovat yleistyneet ei perustune tutkittuun tietoon. On selvää, että verotuksen ennakoitavuus lisää erinäisten järjestelyjen käytettävyyttä. Näin on tapahtunut myös osakevaihtojärjestelyn osalta, kun KHO 2017:78 ratkaisun jälkeen arvostusperiaatteet ovat olleet ennakoitavampia. Viimeisimpien vuosien aikana Verohallinto on tosin pyrkinyt kehittämään erinäisiä arvostustulkintoja, mikä on jälleen heikentänyt verolainsäädännön ennakoitavuutta.

2. Etuyhteysmääritelmä

- i. Valmisteluasiakirjojen mukaan osakevaihtojärjestelyissä osakkeet arvostetaan verotuksessa hankintameno, mikäli osavaihtojärjestely toteutetaan etuyhteysmääritelmän mukaisessa tilanteessa. Valmisteluasiakirjojen mukaan etuyhteys syntyy tilanteessa, jossa osakevaihdon osapuolella on määräysvalta sekä osakevaihdon kohdeyhtiössä että hankkivassa yhtiössä. Määräysvallan katsotaan olevan olemassa, kun osapuoli omistaa välittömästi tai välillisesti yli puolet toisen osapuolen pääomasta tai sillä olisi välittömästi tai välillisesti yli puolet toisen osapuolen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.
- ii. Valmisteluasiakirjojen mukaan etuyhteysmääritelmä kohdistaa ehdotetun lainsäädäntömuutoksen vain osinkoverotuksen minimointiin tähtääviin järjestelyihin ja tarkoituksena ei ole rajoittaa perusteettomasti riippumattomien osapuolten välisiä osakevaihtoja. Esitetty näkemys on erittäin haasteellinen. Valtiovarainministeriö implisiittisesti olettaa, että mikäli osakevaihdon osapuolella on määräysvalta molemmissa yhtiöissä, on kyse osinkoverotuksen minimointiin tähtäävästä järjestelystä. Oletusta ei voida pitää onnistuneena. Osakevaihtojärjestelyjä toteutetaan usein muun ohella liiketoimintariskin rajaamisen vuoksi.
- iii. Ehdotettu etuyhteysmääritelmä tarkoittaisi sitä, että konserniyhtiöt eivät voi enää jatkossa käyttää osakevaihtojärjestelyä konserniyhtiöiden uudelleenjärjestelyissä ilman, että järjestelyä rasittaa piilevä yhteisöveroseuraamus. Tätä veroseuraamusta korostaa se, että tulolähdejaon muutoksen jälkeen vero-oikeudellisen käyttöomaisuusosakkeen määritelmää on tosiasiallisesti tiukennettu, vaikka lainsäätäjä on hallituksen esityksessä nimenomaisesti lausunut, ettei muutoksella pitäisi olla tällaista vaikutusta. Mikäli

konsernirakenteessa osakkeet on hankittu siten, että lainsäädäntömuutoksen jälkeen hankintahinnaksi katsotaan aiempi hankintameno, on todennäköistä, että yhteisöverotus muodostaa kannustimen olemaan luovuttamatta osakkeita. Tämänkaltaiset kannustimet ovat omiaan vähentämään taloudellista toimintaa.

- iv. Näin ollen etuyhteysmääritelmä ei tosiasiaa kohdistu vain osinkoverotuksen minimointiin tähtääviin järjestelyihin, eikä se näin ollen vastaa valmisteluasiakirjoissa esitettyä tavoitetta.

3. Varainsiirtovero

- i. Valmisteluasiakirjojen mukaan varainsiirtoverolakiin ei ole ehdotettu muutoksia. Kuitenkin valmisteluasiakirjoissa mainitaan, että ”muutos pienentäisi varainsiirtoveron tuottoa 3 miljoonalla eurolla.” Valmisteluasiakirjoissa tulisi eksplisiittisesti mainita, mikäli varainsiirtoveron perusteena oleva varainsiirtoveron laskentatapa muuttuisi lainsäädäntöhankkeen myötä. Vero-oikeudellisen legaliteettiperiaatteen ja verotuksen ennakoitavuuden vuoksi olisi suositeltavaa, että asiasta otettaisiin nimenomainen säännös varainsiirtoverolakiin. Valtiosääntöoikeudellisesti on katsottu, että verovelvollisen tulisi lakia lukemalla olla selvillä veron määrästä. Lain esitöihin ei tarvitsisi tukeutua.¹

4. Vertailuarvo

- i. Valmisteluasiakirjoissa mainitaan, että osakeyhtiön vertailuarvon osalta ehdotetaan lisäksi osakeyhtiön mahdollisuudesta hakea muutosta vertailuarvoon. Mikäli lainsäädäntöhankkeen mukaisesti etuyhteysmääritelmän mukaisissa osakevaihtojärjestelyissä osakkeet arvostetaan jatkossa aiempaan hankintamenuon, on ilmeistä, että lain varojen arvostamisesta verotuksessa 5 §:n 3 momentin mukainen arvostusperusta tulisi kyseisessä tapauksessa muuttumaan. Asiasta ei ole kuitenkaan valmisteluasiakirjoissa nimenomaista mainintaa. Olisi suositeltavaa, että asiasta mainitaan hallituksessa esityksessä, jotta myöhemmiltä epäselvyyksiltä vältetään.

5. Säännösten taannehtiva soveltaminen sekä verovelvollisten yhdenvertaisuus

- i. Lainsäädäntöhankkeen osalta on ehdotettu hankintamenuon ja lain varojen arvostamisesta verotuksessa mukaisen matemaattisen arvon oikaisua sovellettavaksi 1.1.2017 jälkeen toteutettujen etuyhteysmääritelmän mukaisten osakevaihtojärjestelyn osalta. Valmisteluasiakirjoissa esitetään, että ajallinen rajausta tehdään käytännössä sen vuoksi, koska Verohallinnon käytössä on ollut ko. ajankohdan jälkeen sähköinen tietojärjestelmä, mikä parantaa verotustietojen jälkikäteistä selvittämistä.
- ii. Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että yleisimmät syyt takautuvuuden² käyttämiselle ovat olleet verolainsäädännön teknisten virheiden korjaaminen tai veronkierron estäminen. Nämä perusteet voivat kuitenkin olla riittämättömiä suhteessa oikeusvarmuuteen ja verovelvollisten luottamuksensuojaan ja oikeusturvaan. Lisäksi arvioinnissa pitäisi huomioida perusolettama, jonka mukaan jo päättyneisiin ja

¹ Tuomas Ojanen, Oikeuskäytäntöä, KHO 2007:77 – Pro fisco, contra legem constitutionalem. Lakimies 2/2008 s. 299–315, s. 304.

² Kirjallisuudessa ja lainvalmistelussa käytetään termejä ”taannehtivuus” ja ”takautuvuus” jossain määrin eri sisältöisinä, mutta monesti synonyymeinäkin. Ks. käsitteistä esim. Eero Männistö, Takautuvan verolainsäädännön hyväksyttävyyttä – Erityisesti EU-oikeuden ja perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta tarkasteltuna, Helsingin Kamari Oy 2018 (Männistö 2018), s. 21–.

verolainsäädännön puitteissa ilman veronkiertoa toteutettuihin transaktioihin ei tulisi puuttua enää jälkikäteen takautuvalla verolainsäädännöllä. Arvioitaessa takautuvan verolainsäädännön hyväksyttävyyttä merkitystä voi olla myös sillä, kuinka pitkältä ajalta takautuvuus vaikuttaa. Jos takautuvuus vaikuttaa vain siihen aikaan, joka alkoi vähän ennen takautuvan verolainkohdan säätämistä, takautuvuuden käyttö voi mahdollisesti olla yleisesti hyväksyttävämpää. Jos takautuvuuden tarkoituksena on puuttua verotukseen pitkälle ajassa taaksepäin, takautuvuutta ei tulisi hyväksyä.³

- iii. Perustuslain 15 §:n mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Perusoikeusuudistuksen esitöiden (HE 309/1993 vp, s. 63/II) mukaan omaisuudensuojasäännöksestä on johdettavissa konfiskatorisen verotuksen kieltö. Perustuslakivaliokunnan perusoikeusuudistusta edeltävän lausuntokäytännön mukaan arvioitaessa sitä, milloin vero on katsottava konfiskatoriseksi, on kiinnitettävä huomiota veron kohteeksi joutuneen omien valintojen merkitykseen, veron taannehtivuuteen ja siihen, onko kyseessä omaisuuden korvaukseton ottaminen valtiolle (esim. PeVL 9/1978 vp, PeVL 12/1986 vp, PeVL 5/1988 vp). Lisäksi kansainväliset ihmisoikeussopimukset antavat henkilöille omaisuuden suojaa, vaikka esimerkiksi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä valtioille on annettu laaja verotusoikeus.
- iv. Huomionarvoista on, että perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavara omaisuudensuojan näkökulmasta on lähtökohtaisesti suurempi tilanteessa, jossa omaisuudensuojaa rajoittava sääntely kohdistuu pörssiyhtiöihin tai muihin varallisuusmassaltaan huomattaviin oikeushenkilöihin verrattuna tilanteeseen, jossa tällaisen sääntelyn vaikutukset muodostuvat hyvin välittömiksi oikeushenkilön taustalla olevien luonnollisten henkilöiden asemalle (ks. esim. PeVL 55/2018 vp, s. 3, PeVL 10/2014 vp, PeVL 21/2010 vp, PeVL 9/2008 vp, PeVL 32/2004 vp, PeVL 61/2002 vp ja PeVL 34/2000 vp). Nyt käsillä oleva esitys vaikuttaisi merkittäväällä tavalla suoraan moniin yksityishenkilöihin, erityisesti ns. yhden miehen yhtiöiden kautta, mutta myös muutoin.
- v. Perustuslakiin ei sisälly yleistä taannehtivan verolain kieltoa. Verolakeja, joilla on taannehtivaa vaikutusta, on pidetty mahdollisena säätää tietyin edellytyksin (ks. perusoikeusuudistusta edeltävästä käytännöstä kokoavasti PeVL 8/1990 vp). Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan yleisistä oikeusperiaatteista — kuten ennakoitavuuden ja kohtuullisuuden vaatimuksista — voidaan kuitenkin muotoilla lähtökohta, jonka mukaan taannehtivaa verolainsäädäntöä tulee välttää (PeVL 97/2022 vp, kohta 16). Tästä huolimatta yksittäisiin tapauksiin saattaa liittyä sellaisia erityispiirteitä, että taannehtivankaan verolainsäädännön hyväksyminen ei muodostu suorastaan valtiosäännön vastaiseksi. Vaikka taannehtivaa verolainsäädäntöä ei voida rinnastaa esimerkiksi yksityisten henkilöiden välisten sopimussuhteiden taannehtivaan sääntelyyn, myös verolakeihin liittyy oikeus luottaa verovelvollisuuden kannalta olennaisia oikeuksia ja velvollisuuksia sääntelevän lainsäädännön pysyvyyteen niin, että tällaisia seikkoja ei voida säännellä tavalla, joka kohtuuttomasti heikentäisi verovelvollisen oikeusasemaa (ks. PeVL 1/2009 vp, s. 2, vrt. esim. PeVL 39/2006 vp, s. 2/I ja PeVL 56/2005 vp, s. 2/I).
- vi. On korostettava, että **perustuslakivaliokunnan mukaan taloudellisilla toimijoilla on oikeus odottaa verolainsäädännöltä sellaista ennakoitavuutta, että he pystyvät**

³ Ks. Männistö 2018, s. 92– ja siinä mainitut lähteet.

etukäteen kohtuullisessa määrin arvioimaan verolainsäädännön merkityksen toimintaansa suunnitellessaan (PeVL 1/2009 vp, s. 2). Tätä vaatimusta korostaa nyt käsillä olevassa asiassa se, että lakimuutos kohdistuu selvästi suoraan myös pieniin toimijoihin ja ns. yksinyrittäjiin. Käytännössä ehdotettu lakimuutos tarkoittaa sitä, ettei taloudellisilla toimijoilla ole ollut, eikä ole voinut olla, tiedossa, että nyt hankkeen mukaan ehdotetussa etuyhteystilanteessa tulee syntymään odottamaton piilevä yhteisöveroseuraamus ja jo toteutettuun transaktioon perustuva osinkoverotuksen muutos.

- vii. Taannehtivaa verolainsäädäntö oli perustuslakivaliokunnan (PeVL 97/2022 vp) mukaan poikkeuksellisesti mahdollista sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan *väliaikaisista* voittoveroista säädettyäessä (ks. HE 320/2022 vp), sillä kyseessä oli hyvin poikkeuksellisen kansainvälisen kriisin aiheuttamaan markkinatilanteeseen reagoiminen, jossa energia-alan yritykset olivat saaneet merkittäviä liikevoittoja ilman vastaavaa omaa panostusta. Lisäksi energia-alan toimijoilla oli ollut jo hyvissä ajoin ennen verovuoden 2023 alkua tieto siitä, että yritysten poikkeuksellisen suuriin voittoihin tullaan puuttumaan Euroopan unionin alueella. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa oli myös oletuksena, että taannehtivuus rajoittuu ainoastaan verovuoden 2023 kahteen ensimmäiseen kuukauteen, ja että valmisteltava laki oli määräaikainen sekä koski lähinnä suuria taloudellisia toimijoita. Ks. PeVL 97/2022 vp, ja erit. kohta 17.
- viii. Tällaisia yllä mainitun kohdan kaltaisia taannehtivan verolainsäädännön mahdollistavia poikkeuksellisia perusteita ei ole olemassa nyt käsillä olevan lakiesityksen yhteydessä. Nyt käsillä olevassa esityksessä taannehtivuus ulottuu lähes 10 vuoden päähän, muutos koskee de facto suoraan myös luonnollisia henkilöitä, muutos (ja erityisesti sen taannehtivuus) ei ole ollut ennakoitavissa, eikä kyse ole määräaikaisesta laista.
- ix. Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Perustuslain yhdenvertaisuussäännös kohdistuu myös lainsäätäjään. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Toisaalta lainsäädännölle on ominaista, että se kohtelee tietyn hyväksyttävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi ihmisiä eri tavoin edistääkseen muun muassa tosiasiallista tasa-arvoa (HE 309/1993 vp, s. 42–43). Perustuslakivaliokunta on kuitenkin vakiintuneesti korostanut, ettei yhdenvertaisuusperiaatteesta voi johtua tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn (ks. esim. PeVL 2/2011 vp, s. 2/II, PeVL 64/2010 vp, s. 2).
- x. Perustuslain yhdenvertaisuussäännös koskee lähtökohtaisesti vain luonnollisia henkilöitä. Yhdenvertaisuusperiaatteella voi valiokunnan mukaan kuitenkin olla merkitystä myös oikeushenkilöitä koskevan sääntelyn arvioinnissa etenkin silloin, kun sääntely voi vaikuttaa välillisesti luonnollisten henkilöiden oikeusasemaan. Näkökulman merkitys on sitä vähäisempää, mitä etäisempi tämä yhteys on (ks. esim. PeVL 11/2012 vp, s. 2/II ja PeVL 37/2010 vp, s. 3/I). Kuten edellä on todettu, nyt käsillä oleva esitys kohdistuu kiinteällä tavalla myös suoraan luonnollisiin henkilöihin (mm. osinkoverotuksen kautta). Oikeushenkilöihin kohdistuvan sääntelyn arvioinnissa on valiokunnan mukaan otettava korostetusti huomioon yhdenvertaisuusperiaatteen sanottu suhde lainsäätäjän harkintavaltaan (ks. esim. PeVL 11/2012 vp, s. 2/II).

Erottelut eivät saa olla mielivaltaisia, eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomiksi (ks. esim. PeVL 37/2010 vp, s. 3/I, PeVM 11/2009 vp, s. 2, PeVL 18/2006 vp, s. 2/II).

- xi. Yhdenvertaisuudesta poikkeamista perustelevan yhteiskunnallisen intressin ja poikkeamisen merkittävyyden on oltava keskenään oikeasuhtaisia (PeVM 11/2009 vp, s. 2). Lisäksi perustuslakivaliokunta on korostanut sitä, että taloudellisilla toimijoilla on oikeus odottaa verolainsäädännöltä sellaista ennakoitavuutta, että he pystyvät etukäteen kohtuullisessa määrin arvioimaan verolainsäädännön merkityksen toimintaansa suunnitellessaan (PeVL 1/2009, s. 2).
- xii. Lakimuutoksen soveltaminen myös 1.1.2017 jälkeen toteutettuihin etuyhteysmääritelmän mukaisiin osakevaihtojärjestelyihin on tosiasialliselta vaikutukseltaan tiettyyn henkilökuntaan kohdistuvaa taannehtivaa sääntelyä. Sääntelyllä puututaan yksittäisten jo vuosia sitten tehtyjen transaktioiden seuraamuksiin. Taannehtivuudelle itsessään voitaneen löytää sen mahdollistavia perusteita, eikä kyse ole välttämättä taannehtivasta lainsäädännöstä käsitteen suppeassa merkityksessä. **Suureksi ongelmaksi muodostuu kuitenkin taannehtivuuden yhdistäminen verovelvollisten yhdenvertaisuuteen.** Ajallisen rajauksen ongelma on, että se asettaa täysin samanlaiset (eli muun ohella yksinyrittäjänä toimivat henkilöt) verovelvolliset erilaiseen asemaan yksinomaan osakevaihtojärjestelyn toteuttamisajankohdan mukaan ilman, että verovelvollisilla on itsellään ollut lainkaan ennakkokäsitystä veromuutoksesta tai mahdollisuutta ottaa sitä huomioon.
- xiii. Monet verovelvolliset ovat lisäksi hakenneet jo tehtyjen transaktioiden arvostamisratkaisuihin sitovia ennakkoratkaisuja tai arvostamisasioita on käsitelty tuomioistuinten lainvoimaisissa päätöksissä. Taannehtiva muutos ei olisi ongelmaton luottamuksensuojan kannalta.
- xiv. Kuten edellä on todettu, yhdenvertaisuuden kannalta rajanveto päivämäärään 1.1.2017 on hyvin ongelmallinen. Soveltamisajankohta 1.1.2017 ei voi perustua vain pragmaattisiin tai verovalvontaan liittyviin syihin. On toki selvää, että lainsäätäjällä on toimivalta muuttaa verotuksen perusteita ja esimerkiksi veron määräytymisen laskentasäännöksiä. Kuitenkin nyt käsillä oleva esitys eroaa selvästi tilanteesta, jossa esimerkiksi veroasteikkoa tai verotuksen perusteena olevaa arvonmääritystä muutetaan yleisesti kaikkia verovelvollisia koskien (vrt. esimerkiksi osinkoverotuksen laskentasääntöjen muutos tai rakennusten arvostamisperusteet kiinteistöverotuksessa). Käsillä olevassa lakimuutoksessa verotuksen kiristys kohdistuisi verovelvollisiin **1) ajallisen sattuman kautta sekä 2) täysin ennakoimatta** ja verotuksen kiristyminen kohdistuu **3) vain osaan samassa asemassa olevista verovelvollisista.**
- xv. Lain ajallinen soveltaminen on yhdenvertaisuussyistä välttämätöntä muuttaa alkavaksi niin, että lakia sovelletaan joko vain uusiin lain voimaantulon jälkeen tehtyihin järjestelyihin taikka vaihtoehtoisesti kaikkiin jo olemassa oleviin järjestelyihin, ilman 1.1.2017 tai muutakaan ajallista rajausta. Hankintamenon osalta ehdotettu muutos on käsityksemme mukaan nimenomainen sellainen muutos, johon ei voida takautuvasti kuitenkaan puuttua. Muunlainen lähestymistapa on hyvin ongelmallinen perustuslain takaaman yhdenvertaisuuden kannalta. Soveltaminen 1.1.2017 alkaen johtaisi myös luultavasti merkittävään määrään tuomioistuimia kuormittavia verotuksen

muutoksenhakuprosesseja ja veisi myös muutoksen ensivaiheessa merkittävästi Verohallinnon jo valmiiksi niukkoja resursseja.

- xvi. Näin ollen verolainsäädännön legitimitetin, ennakoitavuuden ja verovelvollisten tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi lainsäädäntöhankkeen mukainen aikaraja tulee poistaa, mikäli lainsäädäntöä joltakin osin muutetaan.

6. Yhteenveto ja loppupäätelmät

- i. Pääoma- ja sijoitusmarkkinoiden kasvun tukemisessa olennainen tekijä on lainsäädännön ennakoitavuus. Lainsäädännön ennakoitavuutta on pidetty myös yleisesti yhtenä hyvän verojärjestelmän perusedellytyksistä⁴. Nyt esitetyssä lainsäädännön muutoshankkeessa on edellä esitetyllä tavalla useita ennakoitavuuteen liittyviä ongelmia. Lisäksi esitetty lainsäädännön muutoshanke tulee epäilemättä synnyttämään useita aineellisoikeudellisia veroriitoja, mikä synnyttää verotukseen epävarmuutta. Nämä ennakoitavuuteen liittyvät ongelmat eivät luo sellaista perustaa, että pääomat ja kasvuyritykset hakeutuisivat Suomeen. Näin ollen lainsäädännön muutoshanke ei näkemyksemme mukaan tosiasiallisesti palvele sen päätavoitteita.
- ii. Valmisteluasiakirjoissa esitetään, että osakevaihtojen synnyttämä nettovarallisuuden kasvu on synnyttänyt verotuottojen menetystä. Näkemyksemme mukaan esitetty johtopäätös on erittäin yksinkertaistava. Osakevaihtojärjestelyt, kuten muutkin yhtiöjärjestelyt, syntyvät usein kokonaistaloudellisen arvion seurauksena, jossa verovaikutukset ovat yksi osatekijä. Mikäli verovaikutuksia osakevaihtojärjestelyn osalta muutetaan, on myös mahdollista, että varainsiirtoverokertymä tulee laskemaan samassa suhteessa kuin valtiovarainministeriö arvioi osakevaihtojärjestelyjen vähenevän. Lisäksi verotuksen kiristyminen johtanee todennäköisesti siihen, että osinkoja nostetaan jatkossa vähemmän kuin aiemmin. Tämän seurauksena markkinoilla oleva ostovoima tulee vähenemään ja kerrannaisvaikutus tulee laskemaan verokertymää. Lisäksi mikäli lainsäädäntöhankkeen tarkoituksena on verosuunnittelun vähentäminen, on vaikutus oletettavasti päinvastainen.
- iii. Nyt käsillä olevan lakimuutosehdotuksen soveltaminen 1.1.2017 on tosiasiasa valikoiden ja sattumanvaraisesti taannehtivaa lainsäädäntöä, joka on hyvin ongelmallista yhdenvertaisuuden kannalta. Lisäksi piilevä yhteisöverotus muuttaisi kohdeyhtiöiden taloudellista ja rahoituksellista asemaa. Käytännössä etuyhteysmääritelmän mukaisten osakevaihtojärjestelyjen toteuttaneiden kohdeyhtiöiden on toteutettava uusia rakennejärjestelyjä taloudellisen ja rahoituksellisen aseman ennallistamiseksi.
- iv. Selviin veronkiertotarkoituksessa tehtyihin osakevaihtojärjestelyihin voidaan jo nykyisellään puuttua veronkiertosäännöksen soveltamisella. Mikäli lainvalmistelun tosiasiallisena päämääränä on osinkoverotuksen kiristäminen, tulisi osinkoverotusta uudistaa kokonaisuutena verovelvollisten yhdenvertaisuus huomioon ottaen, eikä kohdistaa kiristystä epätasa-arvoisesti vain tiettyyn joukkoon yhden verovelvollisryhmän sisällä. Tosin sanoen muutoksen tulee koskea kaikkia tai ei ketään – eli taannehtivuus on rajoittamaton tai muutos toteutetaan ilman taannehtivuutta. Todettakoon, että hankintamenojen puuttuminen on kuitenkin erityisen merkittävä muutos, johon käsityksemme mukaan ei voida taannehtivasti puuttua ehdotetulla tavalla.

⁴ Esim. Timo Räbinä, Matti Myrsky, Janne Myllymäki, Verotusmenettelyn perusteet. Alma Talent 2017, s. 86–87.

- v. Kun otetaan huomioon asian yhdenvertaisuuteen ja lain taannehtivuuteen liittyvät merkittävät ongelmat, tulee lainsäädäntöhankkeesta pyytää perustuslakivaliokunnan kannanotto. Nykyisessä muodossaan lakiehdotus johtaisi todennäköisesti merkittävään määrään veroriitoja ja heikentäisi olennaisesti verotuksen ennakoitavuuteen kohdistuvaa luottamusta. Tämä luottamuksen rapautuminen voi lyhyellä ja myös pitkällä aikavälillä vaikuttaa kielteisesti Suomen houkuttelevuuteen liiketoimintaympäristönä.

Kunnioittavasti,

Kristian Keskitalo
Oikeustieteen tohtori, ins. (tuta)
Postdoc-apurahatutkija
Oikeustieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto

Mikko Laapas
Oikeustieteen tohtori,
varatuomari, kauppateiden
maisteri